

Obsah

Věnování	13
Seznam zkratk	15
Předmluva	23
OBECNÁ ČÁST	25
1 Klinická farmacie jako multidisciplinární obor <i>(PharmDr. Daniela Fialová, Ph.D.)</i>	27
1.1 Obor klinická farmacie	27
1.2 Vývoj klinické farmacie	27
1.3 Stručná historie oboru v ČR	28
1.4 Odborná příprava v oboru klinická farmacie	29
1.5 Uplatnění specialistů v oboru klinická farmacie	30
2 Role farmaceuta v bezpečnosti léčby <i>(prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc., PharmDr. Daniela Fialová, Ph.D.)</i>	33
2.1 Role lékárníka v bezpečnosti farmakoterapie	33
2.2 Role klinického farmaceuta v bezpečnosti léčby	34
3 Farmakoepidemiologie rizik farmakoterapie <i>(prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc.)</i>	37
3.1 Problémy spojené s užíváním léčiv – terminologie, klasifikace	37
3.2 Nežádoucí polékové reakce	37
3.2.1 Epidemiologie nežádoucích účinků léčiv	39
3.2.2 Klasifikace nežádoucích účinků léčiv	40
3.2.3 Faktory ovlivňující výskyt nežádoucích účinků léčiv	41
3.2.4 Ekonomické a zdravotní důsledky nežádoucích polékových reakcí	44
3.2.5 Projevy nežádoucích účinků	45
3.2.6 Nežádoucí účinky léčiv s latencí mezi expozicí a klinickým projevem	48
3.3 Léková pochybení	49
3.3.1 Příčiny vzniku lékových pochybení	50
3.3.2 Řešení lékových chyb a problémů souvisejících s podáváním léčiv	51

3.4	Kultura bezpečnosti farmakoterapie	52
3.5	Algoritmy k identifikaci, hodnocení a eliminaci rizik farmakoterapie ..	53
3.5.1	Algoritmus SOAP	53
3.5.2	Algoritmus SAZE	53
3.5.3	Dader metoda	54
	Literatura	55
4	Základy aplikované farmakokinetiky (prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc.)	57
4.1	Úvod	57
4.2	Základní parametry aplikované farmakokinetiky	58
4.2.1	Plazmatický poločas a poločas eliminační fáze	58
4.2.2	Faktory ovlivňující velikost plazmatického poločasu	60
4.3	Clearance	60
4.3.1	Úvod	60
4.3.2	Použití clearance	62
4.3.3	Faktory ovlivňující clearance	62
4.4	Distribuční objem	63
4.4.1	Úvod	63
4.4.2	Použití distribučního objemu	64
4.4.3	Faktory ovlivňující velikost distribučního objemu	64
4.5	Biologická dostupnost	65
4.5.1	Úvod	65
4.5.2	Použití biologické dostupnosti	65
4.5.3	Faktory ovlivňující biologickou dostupnost léčiv	66
4.6	Hodnoty plazmatických koncentrací léčiva	66
4.6.1	Úvod	66
4.6.2	Využití znalostí hodnoty koncentrace léčiva v určitém čase t po jeho podání	66
4.6.3	Faktory ovlivňující individuální hodnoty k_p , lag time a biologické dostupnosti	67
	Literatura	69

SPECIÁLNÍ ČÁST

5	Kardiovaskulární onemocnění (MUDr. PharmDr. Kamil Rudolf, MUDr. Karel Macek, CSc.)	73
5.1	Arteriální hypertenze	73
5.1.1	Úvod	73
5.1.2	Definice hypertenze	73
5.1.3	Fyziologická regulace krevního tlaku	73
5.1.4	Etiologie a patogeneze	76

5.1.5	Klasifikace arteriální hypertenze	79
5.1.6	Klinická manifestace, prognóza	79
5.1.7	Diagnóza, diferenciální diagnóza	80
5.1.8	Cíl léčby	82
5.1.9	Strategie léčby	82
5.1.10	Nefarmakologická léčba	83
5.1.11	Farmakoterapie	83
Kazuistika	92
Literatura	93
5.2	Hyperlipidémie (<i>MUDr. František Kulič</i>)	93
5.2.1	Úvod	93
5.2.2	Epidemiologie	93
5.2.3	Etiopatogeneze	94
5.2.4	Klinická manifestace, komplikace, prognóza	96
5.2.5	Diagnostika	96
5.2.6	Cíl léčby	98
5.2.7	Strategie léčby	98
5.2.8	Nefarmakologická léčba	100
5.2.9	Farmakoterapie	101
Kazuistiky	105
Literatura	108
5.3	Ateroskleróza (<i>MUDr. František Kulič</i>)	108
5.3.1	Úvod	108
5.3.2	Epidemiologie	108
5.3.3	Etiopatogeneze	109
5.3.4	Klinická manifestace, komplikace, prognóza	110
5.3.5	Diagnostika	111
5.3.6	Cíl léčby	112
5.3.7	Strategie léčby	113
5.3.8	Nefarmakologická léčba	113
5.3.9	Farmakoterapie	114
Edukační test	115
Literatura	116
5.4	Ischemická choroba srdeční (<i>MUDr. Karel Macek, CSc., MUDr. PharmDr. Kamil Rudolf</i>)	117
5.4.1	Úvod	117
5.4.2	Definice onemocnění	117
5.4.3	Fyziologie	117
5.4.4	Etiopatogeneze	118
5.4.5	Klasifikace ischemické choroby srdeční	119
5.4.6	Akutní formy ischemické choroby srdeční	120
5.4.7	Chronické formy ischemické choroby srdeční	123
Kazuistika	132
Literatura	133
5.5	Ischemická choroba dolních končetin (<i>MUDr. František Kulič</i>)	133
5.5.1	Úvod	133
5.5.2	Epidemiologie	134

5.5.3	Etiopatogeneze	134
5.5.4	Klinická manifestace, komplikace, prognóza	134
5.5.5	Diagnostika	135
5.5.6	Cíl léčby	136
5.5.7	Strategie léčby	136
5.5.8	Nefarmakologická léčba	137
5.5.9	Farmakoterapie	137
	Kazuistika	139
	Literatura	140
5.6	Tromboembolická nemoc (<i>MUDr. František Kulič</i>)	140
5.6.1	Úvod	140
5.6.2	Epidemiologie	141
5.6.3	Etiopatogeneze	141
5.6.4	Klinická manifestace, komplikace, prognóza	144
5.6.5	Diagnostika	145
5.6.6	Cíl léčby	146
5.6.7	Strategie léčby	146
5.6.8	Nefarmakologická léčba	147
5.6.9	Farmakoterapie	148
5.6.10	Prevence	152
	Kazuistika	153
	Literatura	154
5.7	Srdeční selhávání (<i>MUDr. PharmDr. Kamil Rudolf,</i> <i>MUDr. Karel Macek, CSc.</i>)	154
5.7.1	Úvod	154
5.7.2	Definice	155
5.7.3	Etiopatogeneze	156
5.7.4	Diagnostika	157
5.7.5	Cíl léčby	160
5.7.6	Rizika srdečního selhávání	160
5.7.7	Strategie léčby	160
5.7.8	Prevence	170
	Kazuistika	170
	Literatura	171
5.8	Srdeční arytmie (<i>MUDr. PharmDr. Kamil Rudolf,</i> <i>MUDr. Karel Macek, CSc.</i>)	172
5.8.1	Úvod	172
5.8.2	Definice	172
5.8.3	Fyziologie elektrické aktivity srdce	172
5.8.4	Etiopatogeneze	174
5.8.5	Klasifikace arytmií	174
5.8.6	Klinický obraz	175
5.8.7	Diagnostika	176
5.8.8	Nefarmakologická a farmakologická léčba	176
	Kazuistika	185
	Literatura	186

6	Endokrinnologická a metabolická onemocnění	187
6.1	Diabetes mellitus (<i>doc. MUDr. Ivan Tilšer, CSc.</i>)	187
6.1.1	Úvod	187
6.1.2	Epidemiologie	187
6.1.3	Fyziologická kontrola glykémie	188
6.1.4	Etiopatogeneze	189
6.1.5	Klinická manifestace	190
6.1.6	Komplikace	191
6.1.7	Diagnostika	193
6.1.8	Cíl léčby	194
6.1.9	Strategie léčby	195
6.1.10	Nefarmakologická léčba	196
6.1.11	Farmakoterapie	197
6.1.12	Prevence DM2	206
	Edukační test	207
	Literatura	209
6.2	Tyreopatie (<i>MUDr. František Kulič</i>)	210
6.2.1	Úvod	210
6.2.2	Epidemiologie	210
6.2.3	Etiopatogeneze	211
6.2.4	Klinická manifestace	212
6.2.5	Komplikace, prognóza	214
6.2.6	Diagnostika	214
6.2.7	Cíl léčby	215
6.2.8	Strategie léčby tyreopatií	215
6.2.9	Nefarmakologická léčba	217
6.2.10	Farmakoterapie	217
	Kazuistiky	218
	Literatura	220
6.3	Obezita (<i>MUDr. František Kulič</i>)	220
6.3.1	Úvod	220
6.3.2	Epidemiologie	221
6.3.3	Etiopatogeneze	221
6.3.4	Klinická manifestace, komplikace, prognóza	222
6.3.5	Diagnostika	223
6.3.6	Cíl léčby	223
6.3.7	Strategie léčby	224
6.3.8	Nefarmakologická léčba	224
6.3.9	Farmakoterapie	225
	Kazuistika	227
	Literatura	228
7	Neurologická onemocnění	229
7.1	Poruchy spánku (<i>prof. MUDr. Karel Šonka, DrSc.</i>)	229
7.1.1	Úvod	229
7.1.2	Chronobiologické poruchy spánku	229
7.1.3	Nespavost	230

7.1.4	Primární nadměrná spavost	235
7.1.5	Parasomnie	238
7.1.6	Poruchy dýchání ve spánku	241
7.1.7	Neurologické, psychiatrické a interní choroby ovlivňující spánek	242
	Kazuistika	246
	Literatura	246
7.2	Epilepsie (<i>MUDr. Jana Zárubová</i>)	247
7.2.1	Úvod	247
7.2.2	Epidemiologie	247
7.2.3	Etiopatogeneze	248
7.2.4	Klinická manifestace	250
7.2.5	Terminologie a klasifikace	251
7.2.6	Diagnostika	255
7.2.7	Cíl a strategie léčby	255
7.2.8	Nefarmakologická opatření	256
7.2.9	Farmakoterapie	256
	Kazuistika	274
	Literatura	275
7.3	Demence (<i>prof. MUDr. Eva Topinková, CSc.</i>)	276
7.3.1	Úvod	276
7.3.2	Epidemiologie	276
7.3.3	Definice	276
7.3.4	Etiologie a klasifikace	277
7.3.5	Klinický obraz	278
7.3.6	Diagnostika	280
7.3.7	Komplikace onemocnění, prognóza	280
7.3.8	Cíl léčby	282
7.3.9	Strategie léčby	283
7.3.10	Nefarmakologická opatření	283
7.3.11	Farmakoterapie	284
	Edukační test	291
	Literatura	292
8	Další nozologické jednotky	295
8.1	Bolest (<i>prof. MUDr. Richard Rokyta, DrSc.</i>)	295
8.1.1	Úvod	295
8.1.2	Definice	295
8.1.3	Klasifikace bolesti	296
8.1.4	Epidemiologie	300
8.1.5	Fyziologie a etiopatogeneze bolesti	303
8.1.6	Diagnostika	309
8.1.7	Komplikace onemocnění, prognóza	311
8.1.8	Cíl léčby	312
8.1.9	Strategie léčby	312
8.1.10	Nefarmakologická léčba	315
8.1.11	Farmakoterapie	315

Edukační test	320
Kazuistika (neuropatická bolest)	323
Literatura	323
8.2 Deprese (<i>MUDr. Ivan Tůma, CSc.</i>)	324
8.2.1 Úvod	324
8.2.2 Epidemiologie	325
8.2.3 Etiopatogeneze	326
8.2.4 Diagnostika	327
8.2.5 Klinický obraz, komplikace	330
8.2.6 Cíl léčby	331
8.2.7 Strategie léčby	332
8.2.8 Nefarmakologická léčba	332
8.2.9 Farmakoterapie	334
Kazuistika	338
Edukační test	339
Literatura	341
Seznam tabulek	343
Seznam obrázků	345
Rejstřík věcný	347
Rejstřík generických názvů	359